

Skjemainformasjon

Skjema	Norges dokumentarv - nominasjonsskjema
Referanse	1007783
Innsendt	23.06.2016 15:39:10

Sammendrag

Sammendrag

Tittel på dokument(er)/arkiv(er) som nomineres

Arkivet etter Kristiansand priserett 1807-1813

Sammendrag (maks 3000 tegn)

Arkivet dokumenterer kapervirksomhet, dvs. lovlig «sjørøveri», på Agder-kysten under Napoleonskrigene. Kristiansand var Norges desidert største kaperby.

Priseretten i Kristiansand var uten sammenligning den av de norske priserettene som fikk størst saksmengde og arbeidsbyrde. I perioden fra oktober 1807 til april 1810 behandlet priseretten i Kristiansand 132 saker, mens priserettene i de tre andre stiftsbyene, Kristiania, Bergen og Trondhjem, behandlet bare 34 saker til sammen. Priseretten i Kristiansand behandlet i alt 146 ordinære saker i tidsrommet fra april 1810 til retten ble oppløst i 1814. I samme periode behandlet de tre andre priserettene til sammen 78 saker. Krigsårene sett under ett, håndterte altså denne domstolen i Kristiansand 71 prosent av alle norske prisesaker.

Under Napoleonskrigene kunne eiere av norske skip få utstedt kaperbrev og drive lovlig «sjørøveri». Kaperreglementet fra 1807 opprettet den helt nye rettsinstansen, priseretten, i hver av de fire stiftsbyene Kristiansand, Bergen, Kristiania og Trondhjem. En kaper som kom inn til havn med en prise, måtte straks melde seg hos stedets dommer, som så innen 24 timer skulle oppta forhør og sende dette med øvrige sakspapirer videre til priseretten.

Priserettens oppgave var å dømme etter de detaljerte regler kaperreglementene ga for hvilke skip som kunne oppbringes og prøves rettslig. Domsutfallet ble enten frikjennelse eller kondemnering av skip og last. Som god prise skulle anses først og fremst alle skip som tilhørte den britiske krone eller britiske undersåtter i alle verdensdeler.

Opplysninger om søker

Opplysninger om søker

Navn på søker	Statsarkivet i Kristiansand
Søkers tilknytning til den nominerte dokumentarven	Eier og depot

Kontaktperson(er)

Navn	Roger Tronstad
Stilling	Førstearkivar
E-postadresse	rotr@arkivverket.no
Telefonnummer	91727804

Fullmaktserklæring

Jeg bekrefter at jeg har fullmakt til å nominere dokumentarven som beskrives i dette nominasjonsskjemaet til Norges dokumentarv

Navn	Roger Tronstad
Stilling	Førstearkivar
Institusjon	Statsarkivet i Kristiansand

Identifikasjon og beskrivelse

Identifikasjon og bekskrivelse av dokumentarven

Nøyaktig tittel på dokumentarven, omfang, datering (ytterår) og navn på institusjon/organisasjon som skal stå på et eventuelt diplom

Tittel: Arkivet etter Kristiansand priserett 1807-1813.

Omfang: 9 protokoller og 13 pakker (2 hyllemeter).

Ytterår: 1807-1813.

Institusjon/depot: Statsarkivet i Kristiansand

Visuell dokumentasjon

- Kristiansand_priseretts_arkiv.doc

Kataloginformasjon/arkivbeskrivelse/arkivreferanse

Proveniens (opprinnelse)

Arkivet er en del av arkivet for Kristiansand byrett og ble avlevert til statsarkivet fra byretten for mange tiår siden.

Bibliografi

Støtteerklæringer

Støtteerklæring

- Kristiansand_priseretts_arkiv.doc

Juridiske forhold

Juridiske forhold

Hvem eier dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Statsarkivet i Kristiansand
Adresse	Märthas vei 1, 4633 Kristiansand
Telefon	38145518
E-post	sakristiansand@arkivverket.no

Hvem forvalter dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Samme
Adresse	
Telefon	
E-post	

Tilgang

Vil det være faktorer som begrenser offentlig tilgang til dokumentene? Beskriv dem i så fall nedenfor.

Opphavsrett

Beskriv den opphavsrettslige statusen til dokumentarven.

Arkivet er et offentlig arkiv som det ikke knytter seg opphavsrett til i juridisk/økonomisk forstand. Enhver kan se og bruke arkivet og f.eks. avfotografere dokumenter for publikasjon.

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Autentisitet

Arkivet er autentisk/ekte. Det dreier seg ikke om kopier eller senere avskrifter.

Nasjonal betydning

Arkivet er av nasjonal betydning. Det finnes kun i ett eksemplar og er dermed uerstattelig. Kristiansand priseretts virksomhet, og kapervirksomheten på Agder-kysten, var mye større enn i de andre tre norske stiftene til sammen. Kristiansand var Norges desidert største kaperby.

Tilleggsriterier

Dokumentenes nasjonale betydning må bli bekreftet gjennom ett eller flere av disse kriteriene

Tid

Sted

Den gir kunnskap om et viktig historisk fenomen på Agder-kysten, og informasjonen kan man ikke finne andre steder. Den gir også kunnskap om en institusjon/domstol, priseretten, som bare eksisterte de aktuelle årene.

Mennesker

Den gir kunnskap om en spesiell menneskelig adferd/handling, nemlig "sjørøveri".

Emne og tema

Den har bidratt til film og TV-program de seneste årene om kapervirksomhet.

Form og stil

Sosial, åndelig eller kulturell verdi

Den har betydning for norske personer i dag som vil dokumentere at de har hatt forfedre som var "sjørøvere". Den inneholder også informasjon om utenlandske skip og mannskaper som ble kapret her under Napoleonskrigene, og arkivet er dermed av betydning for vedkommendes etterkommere i dag.

Utfyllende opplysninger

Utfyllende opplysninger

Sjeldenhet

Den er ikke unik, men størst av sitt slag.

Integritet

Vi regner med at den er fullstendig.

Representativitet

Den er representativ som kilde til temaene kapervirksomheten på Agder-kysten 1807-1813 og priserettens virksomhet.

Konsultasjon og samtykke

Konsultasjon og samtykke

Har dokumentarvens eier(e) og forvalter(e) blitt orientert om og godkjent nominasjonen?

Ja

Vurdering av risiko

Vurdering av risiko

Gi en beskrivelse av i hvor stor grad den nominerte dokumentarven er truet.

Den er ikke truet på noe vis.

Bevaringsplan

Bevaringsplan

Inngår dokumentarven i en
bevaringsplan?

Ja

Hvis ja, last opp et sammendrag av bevaringsplanen. Hvis nei, last opp opplysninger om de nåværende bevaringsforholdene og forvaltningen av dokumentarven.

Vedlegg

- Kristiansand_priseretts_arkiv.doc

Resultat og tilleggsinformasjon

Resultatet av nominasjonen og ev. tilleggsinformasjon

Hva ønsker din institusjon å oppnå ved å få dokumenter innskrevet i Norges dokumentarv? Kom med eventuell tilleggsinformasjon som støtter en innskriving i Norges dokumentarv.

At arkivet blir kjent og brukt som kilde til et svært spesielt historisk fenomen.